

2021-11-15

REMISSPROMEMORIA

FI dnr 21-13623

Finansinspektionen
Box 7821
SE-103 97 Stockholm
[Brunnsgatan 3]
Tel +46 8 408 980 00
Fax +46 8 24 13 35
finansinspektionen@fi.se
www.fi.se

Förslag till ändringar i Finansinspektionens föreskrifter om ledningsprövning i företag som tillhandahåller datarapporteringstjänster och om förmåner i form av investeringsanalystjänster

Sammanfattning

Finansinspektionen föreslår att företag som tillhandahåller datarapporteringstjänster inte längre ska omfattas av Finansinspektionens föreskrifter om verksamhet på marknadsplatser. I fortsättningen kommer regler om ledningsprövning för dessa företag i stället att finnas i EU:s förordning om marknader för finansiella instrument¹ (Mifir).

Finansinspektionen föreslår också nya bestämmelser om investeringsanalys i föreskrifterna om värdepappersrörelse. Förslaget är i denna del motiverat av nya regler om investeringsanalys i EU:s direktiv om marknader för finansiella instrument² (Mifid 2). De nya bestämmelserna i föreskrifterna ska enligt förslaget även tillämpas av fondbolag och AIF-förvaltare i samma utsträckning som dessa företag i dag ska tillämpa nuvarande bestämmelser om investeringsanalys.

Ändringarna föreslås träda i kraft den 8 mars 2022.

¹ Europaparlamentets och rådets förordning (EU) nr 600/2014 av den 15 maj 2014 om marknader för finansiella instrument och om ändring av förordning (EU) nr 648/2012.

² Europaparlamentets och rådets direktiv 2014/65/EU av den 15 maj 2014 om marknader för finansiella instrument och om ändring av direktiv 2002/92/EG och av direktiv 2011/61/EU.

Innehåll

1	Utgångspunkter	4
1.1	Målet med regleringen	4
1.2	Nuvarande och kommande regelverk	7
1.3	Regleringsalternativ	7
1.4	Rättsliga förutsättningar	7
1.5	Ärendets beredning	8
2	Motivering och överväganden.....	8
3	Förslagets konsekvenser.....	9
3.1	Konsekvenser för samhället och konsumenterna	10
3.2	Konsekvenser för företagen	10
3.3	Konsekvenser för FI	12

1 Utgångspunkter

1.1 Målet med regleringen

1.1.1 Leverantörer av datarapporteringstjänster

Den 1 januari 2022 tas bestämmelserna om tillståndsplikt och om organisatoriska krav och verksamhetskrav för datarapporteringstjänster bort ur lagen (2007:528) om värdepappersmarknaden (LV). Bakgrunden är att det i EU:s direktiv om marknader för finansiella instrument³ (Mifid 2) har funnits sådana bestämmelser som har upphävts genom ett ändringsdirektiv⁴. Bestämmelser om tillståndsplikt och om organisatoriska krav och verksamhetskrav för leverantörer av datarapporteringstjänster kommer framöver att finnas i EU:s förordning om marknader för finansiella instrument⁵ (Mifir).

Finansinspektionens föreskrifter (2007:17) om verksamhet på marknadsplatser (marknadsplatsföreskrifterna) innehåller bestämmelser om ledningsprövning i företag som tillhandahåller datarapporteringstjänster (2 kap. 1 och 9 §§). Bestämmelserna infördes som en del av genomförandet av Mifid 2 i svensk rätt. Bestämmelser om ledningsprövning kommer framöver att finnas i Mifir. Mifir kommer också att kompletteras med en genomförandeförordning från Europeiska kommissionen.

För att undvika en dubbelreglering behöver marknadsplatsföreskrifterna ändras på så sätt att bestämmelserna om ledningsprövning i företag som tillhandahåller datarapporteringstjänster tas bort. Eftersom föreskrifterna inte innehåller några andra bestämmelser för dessa företag än de om ledningsprövning bör företagen inte längre omfattas av marknadsplatsföreskrifterna.

1.1.2 En ny bestämmelse om investeringsanalys

I 9 kap. 21 och 22 §§ LV finns bestämmelser om ersättningar till eller från tredjepart. Bestämmelserna reglerar vilka förutsättningar som gäller för att ett värdepappersinstitut – som tillhandahåller en investeringstjänst eller sidotjänst till en kund – ska få betala eller ta emot en ersättning, eller tillhandahålla eller ta emot en förmån från någon annan än kunden. Bestämmelserna är en del av genomförandet i svensk rätt av Mifid 2.

Enligt 9 kap. 50 § 6 LV får regeringen, eller den myndighet som regeringen bestämmer, meddela föreskrifter om villkoren för att ett värdepappersinstitut

³ Europaparlamentets och rådets direktiv 2014/65/EU av den 15 maj 2014 om marknader för finansiella instrument och om ändring av direktiv 2002/92/EG och av direktiv 2011/61/EU.

⁴ Europaparlamentets och rådets direktiv (EU) 2019/2177 av den 18 december 2019 om ändring av direktiv 2009/138/EG om upptagande och utövande av försäkrings- och återförsäkringsverksamhet (Solvens II), direktiv 2014/65/EU om marknader för finansiella instrument samt direktiv (EU) 2015/849 om åtgärder för att förhindra att det finansiella systemet används för penningtvätt eller finansiering av terrorism.

⁵ Europaparlamentets och rådets förordning (EU) nr 600/2014 av den 15 maj 2014 om marknader för finansiella instrument och om ändring av förordning (EU) nr 648/2012.

ska få ta emot investeringsanalyser från en tredjepart utan att det är att betrakta som en ersättning eller förmån enligt 9 kap. 21 eller 22 §. Finansinspektionen har fått ett bemyndigande att meddela sådana föreskrifter och har gjort det i 7 kap. Finansinspektionens föreskrifter (FFFS 2017:2) om värdepappersrörelse (värdepappersföreskrifterna). Bestämmelserna i 7 kap. 8–20 §§ genomför bestämmelserna om investeringsanalys i artikel 13 i det delegerade direktivet till Mifid 2⁶.

Genom ett ändringsdirektiv⁷ har justeringar gjorts i Mifid 2 när det gäller investeringsanalyser. Några lagstiftningsåtgärder har inte bedömts nödvändiga med anledning av detta, utan regeringen har i prop. 2021/22:8 uttalat att det är lämpligt att de nya reglerna som införs i Mifid 2 genomförs i bestämmelser i myndighetsföreskrifter (s. 66). Värdepappersföreskrifterna behöver ändras för att genomföra ändringarna i direktivet i svensk rätt. Ändringen bör göras genom att en ny bestämmelse införs i 7 kap.

Reglerna om ersättningar till och från tredjepart i 7 kap. värdepappersföreskrifterna tillämpas även av fondbolag och AIF-förvaltare. Enligt 22 kap. 3 § Finansinspektionens föreskrifter (FFFS 2013:9) om värdepappersfonder (fondföreskrifterna), respektive 10 kap. 3 § Finansinspektionens föreskrifter (FFFS 2013:10) om förvaltare av alternativa investeringsfonder (AIF-föreskrifterna), ska även fondbolag och AIF-förvaltare tillämpa 7 kap. 8–19 §§ värdepappersföreskrifterna när de utför vissa tjänster. Även den nya bestämmelsen bör göras tillämplig för dessa företag, i samma utsträckning som de nuvarande bestämmelserna om investeringsanalys, eftersom de innebär en lättnad för företagen.

I viss verksamhet som fondbolag och AIF-förvaltare ägnar sig åt ska de enligt fondföreskrifterna (22 kap. 1 §) respektive AIF-föreskrifterna (10 kap. 1 §) tillämpa hela 7 kap. värdepappersföreskrifterna. Någon justering behöver inte göras i dessa bestämmelser med anledning av den nya bestämmelsen i värdepappersföreskrifterna.

1.2 Nuvarande och kommande regelverk

Bestämmelser om ledningsprövning i företag som tillhandahåller data-rapporteringstjänster finns i dag i 2 kap. marknadsplatsföreskrifterna. Sådana bestämmelser kommer framöver att finnas i Mifir och i en genomförande-förordning som kompletterar Mifir.

⁶ Kommissionens delegerade direktiv (EU) 2017/593 av den 7 april 2016 om komplettering av Europaparlamentets och rådets direktiv 2014/65/EU i fråga om skydd av finansiella instrument och medel som tillhör kunder, produktstyrningskrav och regler för tillhandahållande eller mottagande av avgifter, provisioner eller andra monetära eller icke-monetära förmåner.

⁷ Europaparlamentets och rådets direktiv (EU) 2021/338 av den 16 februari 2021 om ändring av direktiv 2014/65/EU vad gäller informationskrav, produktstyrning och positionslimiter och direktiven 2013/36/EU och (EU) 2019/878 vad gäller deras tillämpning på värdepappersföretag, för att stödja återhämtningen efter covid-19-krisen.

Bestämmelser om villkoren för att ett värdepappersinstitut ska få ta emot investeringsanalyser från en tredjepart utan att det är att betrakta som en ersättning eller förmån enligt 9 kap. 21 eller 22 § LV finns i dag i 7 kap. värdepappersföreskrifterna.

Några kommande ändringar av regelverket – utöver de som behandlas i denna promemoria – är inte kända.

1.3 Regleringsalternativ

1.3.1 Leverantörer av datarapporteringstjänster

Eftersom bestämmelserna om ledningsprövning i företag som tillhandahåller datarapporteringstjänster framöver kommer att finnas i Mifir behöver marknadsplatsföreskrifterna ändras för att undvika en dubbelreglering. Det kan bara göras genom föreskrifter.

1.3.2 En ny bestämmelse om investeringsanalys

Den nya artikeln 24.9 a i Mifid 2 måste genomföras i svensk rätt av Finansinspektionen. För att artikeln ska anses genomförd behövs bindande föreskrifter. Det finns därmed inte något alternativ till en föreskriftsändring.

Den föreslagna bestämmelsen i 7 kap. värdepappersföreskrifterna innebär en lättnad i förhållande till de bestämmelser i samma kapitel som fondbolag och AIF-förvaltare tillämpar i dag. För att lättningen i regleringen ska komma även dessa företag till del behövs en föreskriftsändring.

1.4 Rättsliga förutsättningar

1.4.1 Leverantörer av datarapporteringstjänster

I 6 kap. 1 § förordningen (2007:572) om värdepappersmarknaden finns bemyndigande för Finansinspektionen att meddela föreskrifter om

– vad en ansökan, anmälan eller underrättelse ska innehålla och vilka uppgifter som samtidigt ska lämnas till Finansinspektionen, och

– vilka upplysningar ett företag ska lämna till Finansinspektionen enligt 23 kap. 2 § första och andra styckena och när upplysningarna ska lämnas.

1.4.2 En ny bestämmelse om investeringsanalys

Enligt 6 kap. 1 § 29 förordningen om värdepappersmarknaden får Finansinspektionen meddela föreskrifter om villkoren för att ett värdepappersinstitut ska få ta emot investeringsanalyser från en tredjepart utan att det är att betrakta som en ersättning eller förmån enligt 9 kap. 21 eller 22 § LV.

Bemyndigande att införa föreslagna ändringar i fondföreskrifterna finns i 18 § 12 förordningen (2013:588) om värdepappersfonder.

Bemyndigande att införa föreslagna ändringar i AIF-föreskrifterna finns i 5 § 5 förordningen (2013:587) om förvaltare av alternativa investeringsfonder.

1.5 Ärendets beredning

I arbetet med att ta fram förslaget har Finansinspektionen gett en extern referensgrupp med representanter från Nasdaq Stockholm AB och Svensk Värdepappersmarknad möjlighet att lämna synpunkter på förslaget.

2 Motivering och överväganden

2.1.1 *Leverantörer av datarapporteringstjänster*

Finansinspektionen föreslår att leverantörer av datarapporteringstjänster inte längre ska omfattas av marknadsplatsföreskrifterna. Bestämmelserna om ledningsprövning kommer framöver att finnas i artikel 27f i Mifir och i en genomförandeförordning som kompletterar Mifir. Föreskrifterna innebär i denna del en dubbelreglering och behöver ändras.

2.1.2 *En ny bestämmelse om investeringsanalys*

Finansinspektionen föreslår att den nya artikeln 24.9a i Mifid 2 genomförs i svensk rätt genom en ny bestämmelse i 7 kap. 8 § värdepappersrörelseföreskrifterna.

Enligt den föreslagna bestämmelsen ska ett värdepappersinstitut få ta emot en investeringsanalys från en tredjepart utan att det ska betraktas som en ersättning eller förmån enligt 9 kap. 21 eller 22 § LV om tre förutsättningar är uppfyllda. Bestämmelsen är avsedd att motsvara artikel 24.9a i Mifid 2.

Värdepappersinstitutet ska enligt bestämmelsen ha träffat ett avtal med tredjeparten där det framgår hur stor del av avgifter eller betalningar till tredjeparten som avser investeringsanalys. Det krävs också att institutet informerar sina kunder om de betalningar som har gjorts till tredjeparten som är gemensamma för utförande- och investeringsanalystjänster.

Den sista förutsättningen handlar om värdet på emittenten som investeringsanalysen avser. Emittenten ska, när analysen tas emot av värdepappersinstitutet, inte ha haft ett börsvärde på över 1 miljard euro beräknat på slutkurser för kalenderår under de föregående 36 månaderna. Om emittenten inte har varit börsnoterad är det i stället eget kapital som inte ska ha överstigit 1 miljard euro under samma period.

Förslaget innehåller inte, till skillnad från artikel 24.9a, någon särskild definition av begreppet investeringsanalys avsedd för den nya bestämmelsen. Finansinspektionen bedömer att begreppet investeringsanalys i artikeln motsvarar det som används i dag i värdepappersföreskrifterna. Skäl 28 i det delegerade direktivet till Mifid 2 ger enligt inspektionen stöd för denna bedömning.

Övriga bestämmelser om investeringsanalys i värdepappersföreskrifterna bör kvarstå oförändrade och tillämpas om förutsättningarna i den nya bestämmelsen inte är uppfyllda. Finansinspektionen föreslår att detta tydliggörs i

föreskrifterna. Nuvarande krav på att avgiften för en orderutförandetjänst ska anges separat kommer alltså att kvarstå för värdepappersinstitutet om förutsättningarna i den nya bestämmelsen inte är uppfyllda.

Enligt lagen (2004:46) om värdepappersfonder och lagen (2013:536) om förvaltare av alternativa investeringsfonder ska fondbolag och AIF-förvaltare tillämpa 9 kap. 21 och 22 §§ LV när de utför vissa tjänster. Företagen ska enligt fondföreskrifterna och AIF-föreskrifterna tillämpa bestämmelserna om investeringsanalys i 7 kap. värdepappersföreskrifterna i motsvarande utsträckning. Uppräkningen i fondföreskrifterna och AIF-föreskrifterna av vilka bestämmelser som fondbolag och AIF-förvaltare ska tillämpa bör, enligt Finansinspektionens förslag, kompletteras så att den omfattar även den nya bestämmelsen.

Som tidigare nämnts ska fondbolag och AIF-förvaltare i viss verksamhet tillämpa hela 7 kap. värdepappersföreskrifterna. När hänvisningar görs till hela 7 kap. värdepappersföreskrifterna behövs inte någon justering med anledning av den nya bestämmelsen

Enligt Finansinspektionens förslag ska den nya bestämmelsen placeras först bland bestämmelserna om investeringsanalys. En omnumrering av de följande paragraferna är därför nödvändig.

2.1.3 Ikraftträdande

Ändringarna i LV om leverantörer av datarapporteringstjänster träder i kraft den 1 januari 2022. Samma dag ska ändringarna i Mifir börja tillämpas. Ändringarna i marknadsplatsföreskrifterna bör träda i kraft så nära detta datum som möjligt, vilket är i början av mars 2022.

Ändringarna i Mifid 2 ska vara genomförda i nationell rätt senast den 28 februari 2022. Ändringarna i värdepappers-, fond-, och AIF-föreskrifterna bör träda i kraft så nära detta datum som möjligt, vilket är i början av mars 2022.

3 Förslagets konsekvenser

Finansinspektionen redogör nedan för de konsekvenser som de ändrade föreskrifterna bedöms få för samhället, konsumenterna, företagen och Finansinspektionen.

En beskrivning av vad Finansinspektionen vill uppnå med regleringen, alternativa lösningar och vilka effekter som uppstår om någon reglering inte kommer till stånd finns i avsnitt 1, Utgångspunkter. Där beskrivs även de normgivningsbemyndiganden som finns.

De ändringar som Finansinspektionen föreslår i marknadsplatsföreskrifterna och värdepappersföreskrifterna går inte utöver vad som följer av Mifir

respektive Mifid 2. Även övriga ändringar bedöms överensstämma med de skyldigheter som följer av Sveriges anslutning till Europeiska Unionen (EU).

När det gäller tidpunkten för ikraftträdande träder lagändringarna för leverantörer av datarapporteringstjänster i kraft den 1 januari 2022, medan ändringarna i Mifid 2 om investeringsanalys träder i kraft den 28 februari 2022.

De bestämmelser som behandlas i denna promemoria kan, med hänsyn till beredningen av förslagen, tidigast träda i kraft i början av mars 2022. Finansinspektionen förväntar sig inga negativa konsekvenser av det något försenade ikraftträdandet.

Vad gäller ändringarna i marknadsplatsföreskrifterna finns det i dag ett enda företag i Sverige som berörs av dem i egenskap av leverantör av datarapporteringstjänster. Bolaget ingår i Finansinspektionens externa referensgrupp för detta föreskriftsprojekt. Efter årsskiftet ska det bolaget, samt andra bolag som ansöker om tillstånd att vara leverantör av datarapporteringstjänster, följa de nya bestämmelserna i Mifir. Ansökningar om tillstånd att leverera datarapporteringstjänster förekommer mycket sällan hos Finansinspektionen.

Vad gäller ändringarna i värdepappersföreskrifterna bedöms det försenade ikraftträdandet inte få några konsekvenser eftersom det är fråga om en dryg veckas försening.

Mot denna bakgrund anser Finansinspektionen att det är lämpligt att föreskriftsändringarna träder i kraft den 8 mars 2022.

3.1 Konsekvenser för samhället och konsumenterna

Förslaget gäller finansiella företag. I den delen som rör investeringsanalys innebär förslaget att kunderna kommer att informeras om institutens gemensamma betalningar för investeringsanalys. Kunderna kommer således att ha information om att institutet tillämpar undantaget. Förslaget bedöms i övrigt inte få några direkta konsekvenser för konsumenter eller samhället i övrigt. Detta gäller samtliga ändringar som föreslås.

3.2 Konsekvenser för företagen

3.2.1 Leverantörer av datarapporteringstjänster

Syftet med ändringarna i marknadsplatsföreskrifterna är att undvika dubbelreglering i förhållande till bestämmelser som införs i Mifir. De konsekvenser som kan uppstå för leverantörer av datarapporteringstjänster bedöms uppstå till följd av ändringar i LV och Mifir. Föreskriftsändringarna i sig bedöms inte få några särskilda konsekvenser för företagen.

Det finns i dag ett enda företag i Sverige som har tillstånd att leverera datarapporteringstjänster. Företaget är Nasdaq Stockholm AB.

3.2.2 En ny bestämmelse om investeringsanalys

Föreskriftsändringarna syftar till att genomföra en ny bestämmelse i Mifid 2. Syftet med bestämmelsen i Mifid 2 är att emittenter, särskilt små och medelstora börsnoterade företag, ska stödjas av starka kapitalmarknader direkt efter covid-19-pandemin. Investeringsanalysen anges vara avgörande för att hjälpa emittenter att komma i kontakt med investerare, då investeringsanalysen ökar emittenternas synlighet och säkerställer en tillräcklig investerings- och likviditetsnivå.

För de små och medelstora företagen bör föreskriftsändringarna ge förbättrade möjligheter att komma i kontakt med investerare i samband med emissioner, vilket är det uttalade syftet med den nya bestämmelsen i Mifid 2.

För värdepappersinstitut, fondbolag och AIF-förvaltare som tar emot investeringsanalys från tredjepart innebär föreskriftsändringarna en mindre administrativ lättnad, eftersom dessa bolag under vissa förutsättningar tillåts göra en sammantagen betalning till tredjepart för investeringsanalyser och utförandetjänster.

3.3 Konsekvenser för Finansinspektionen

Efter årsskiftet ska Finansinspektionen tillämpa bestämmelser i Mifir om ledningsprövning för de leverantörer av datarapporteringstjänster som Finansinspektionen är behörig myndighet för.

I övrigt får Finansinspektionen in mycket få ansökningar om tillstånd – inklusive ledningsprövningar – från leverantörer av datarapporteringstjänster. Mot den bakgrunden bedöms ändringarna i marknadsplatsföreskrifterna inte få några konsekvenser för Finansinspektionen.

Ändringarna i värdepappers-, fond- och AIF-föreskrifterna bedöms inte heller få några konsekvenser för Finansinspektionen.